

En fossil sjøbunn

Røyken
kommune

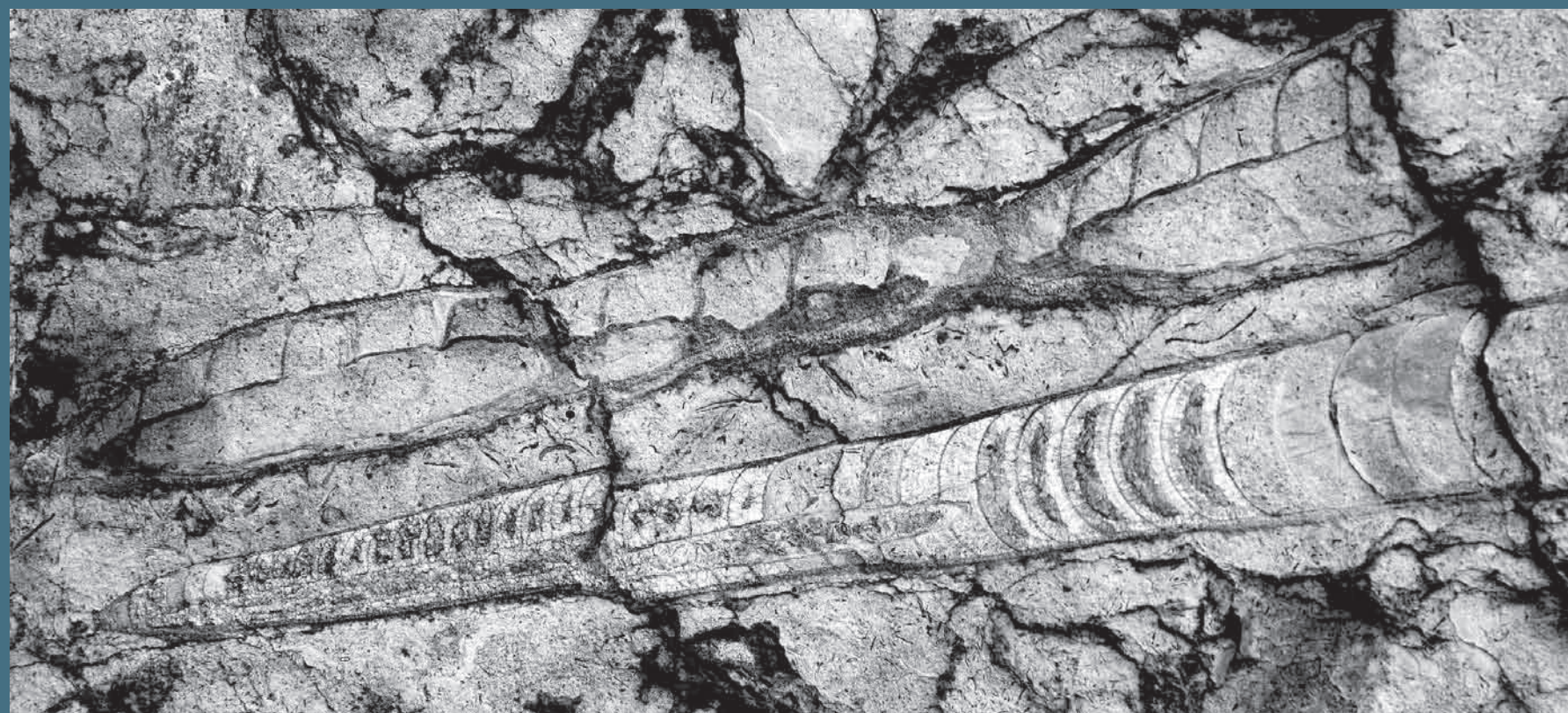

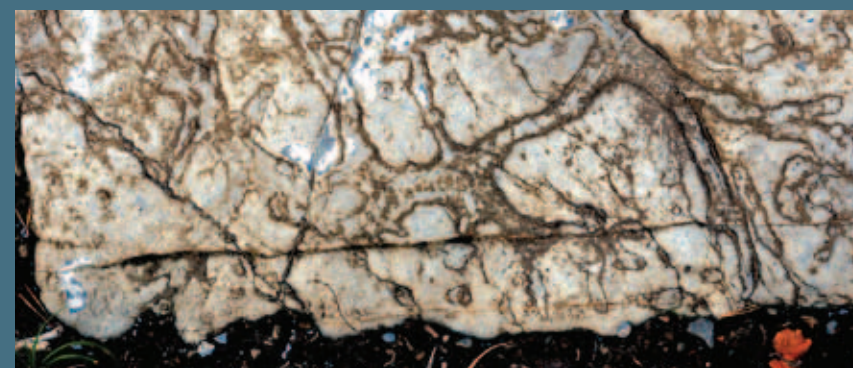
Foto: Hans Arne Nakrem

Den lyse kalksteinskråningen du ser her, er en unik geologisk forekomst. Flaten er en forsteinet sjøbunn som ble dannet for ca. 465 millioner år siden. På den tiden, som geologene kaller ordovicium, lå området som Slemmestad nå er en del av, 30 grader sør for ekvator, der Påskeøyene ligger i dag. Hele området var dekket av et tropisk hav som blekkspruter svømte rundt i, mens trilobitter kravlet rundt på sjøbunnen. I dette miljøet levde det også snegler, og dyr med skjell som muslinger og brachiopoder. På lagflaten kan du se disse fossilene, spesielt tallrike er de rette og spiralsnodde blekksprutskallene.

Tekst: Utarbeidet i samarbeid med Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo

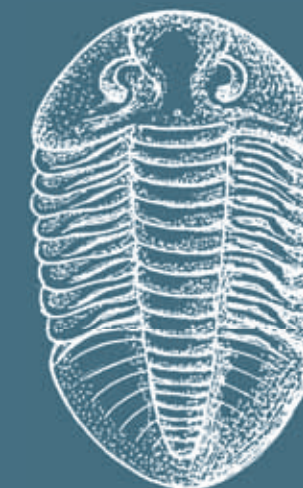
På lagflata finnes brunlige fingertykkede «pølser» som danner et sinnrikt mønster. Dette er sporene etter dyr som gravde seg ned i bunnslammet. Markliknende dyr uten skall, trilobitter og muslinger lagde ofte slike graveganger fylt med grovere sedimenter. I dag er gravegangene synlige fordi kalken med tiden ble oppløst på fjellets overflate. Geologene kaller slike graveganger for sporfossiler – det vil si spor som dyr har lagt igjen etter seg.

Foto: Hans Arne Nakrem

Trilobitter

er en utdødd gruppe leddyr fjernt i slekt med insekter og krabber. Kroppen var delt i tre, både på langs og på tvers. De levde delvis på sjøbunnen, men gravde seg også ned i mudderet på jakt etter mat. Enkelte trilobitter svømte rundt sammen med blekksprutene. Som alle leddyr måtte trilobittene kvitte seg med skallet når de skulle vokse. Derfor finner vi mange kroppsdeler, men ganske sjelden hele dyr.

Trilobitt

Blekksprutene

som levde på denne tiden var svært forskjellige fra de som lever i dag. De fleste hadde et langt rett sigarformet kalkskall som beskyttet kroppen. Tegningen viser hvordan de kan ha sett ut da de levde.

Utdødd
blekksprutskall

Vis hensyn!

Slemmestad er verdensberømt for de flotte forekomstene av fossiler i skifer- og kalkbergartene. Forskere, studenter og skoleelever kommer hit for å studere disse. Det er derfor viktig å ta vare på denne forekomsten slik at flest mulig kan få glede av den i mange år framover. Det er derfor ikke tillatt å slå løs biter av skrånningen eller ødelegge den på andre måter. Hærverk vil bli politianmeldt!